

De Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg

is inzake de klacht 2020/030 van:

de heer X, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, de afdeling Volte 1A,
onderdeel van GGzE,

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 20 juli 2020 een klaagschrift, gedateerd 20 juli 2020, X, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich bij het formuleren van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw Y, Patiëntenvertrouwenspersoon. Bij de mondelinge behandeling van de klacht werd klager bijgestaan door Z, Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen enkele begeleiders van de afdeling Volte 1A. Door mevrouw V, behandelaar van de afdeling Volte 1A/B, hierna te noemen verweerster, is een verweerschrift ingediend, gedateerd 28 juli 2020 en ontvangen door de Klachtencommissie op 30 juli 2020. Bij de mondelinge behandeling van de klacht was ter toelichting van het verweerschrift aanwezig mevrouw Q, GZ-psycholoog en regiebehandelaar.

Verweerster heeft zich laten bijstaan door mevrouw mr. W.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klager en verweerder te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klaagster en verweerder, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding. De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 20 augustus 2020.

Klager is er blijkens het klaagschrift mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing van 19 juli 2020 om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid door hem een kamerprogramma op te leggen.

3. Standpunt van de klager

Klager is van oordeel dat hem in de middag van 19 juli 2020 volstrekt ten onrechte een kamerprogramma is opgelegd op verdenking van drugshandel. Voor de drugshandel was geen enkel concreet bewijs. Klager stelt zich steeds transparant op tegen over de begeleiding en zijn behandelaars. Hij begrijpt dan ook niet waarom zij denken dat klager in drugs handelt.

Bij de kast-/kamerprogramma die is gedaan is niets gevonden dat er op duidt dat klager drugs in zijn bezit had. De X-box die klager op zijn kamer had is toen in beslag genomen. Klager wil deze X-box weer terug hebben.

Klager wijst er op dat hij geen formulier heeft ontvangen waarin hem de beweegredenen worden medegedeeld van de beslissing om hem een kamerprogramma op te leggen. Klager had een

formulier moeten ontvangen. Ook is nagelaten om de psychiater en/of de regiebehandelaar van klager in te lichten over de beslissing om hem in een kamerprogramma te plaatsen.

Klager is van mening dat een Crisismaatregel had moeten worden aangevraagd voordat hij in een kamerprogramma had mogen worden geplaatst, omdat hij vrijwillig in GGzE verblijft.

Al met al is klager van mening dat de beslissing om hem in een kamerprogramma te plaatsen onterecht en ook onzorgvuldig is genomen. Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren.

Klager verzoekt de klachtencommissie om hem, indien de klacht gegrond wordt verklaard, in de gelegenheid te stellen om zijn verzoek om schadevergoeding te onderbouwen.

4. Standpunt van de verweerster

De klacht betreft kennelijk de beslissing van 19 juli 2020 om klager te beperken in zijn bewegingsvrijheid door middel van een kamerprogramma.

Klager geeft in zijn klaagschrift aan dat hij ten onrechte in een kamerprogramma is geplaatst op verdenking van drugshandel. Volgens klager is er geen enkel concreet bewijs. Ook is er tijdens een kast-/kamercontrole niets gevonden. Zijn X-box is in beslag genomen om open gemaakt te worden. Verder geeft klager aan dat hij geen formulier heeft ontvangen met de reden van het kamerprogramma en ook is er geen crisismaatregel aangevraagd. Klager wenst daarnaast een schadevergoeding.

Verweerster geeft aan dat voorafgaand aan de beperking van de bewegingsvrijheid van klager bestond onduidelijkheid over klager en in het bijzonder over zijn betrokkenheid bij (drugs-)handel binnen de instelling. Klager is vaak in de binnentuin en heeft veel contact met andere cliënten waarbij gezien wordt dat er zaken worden uitgewisseld, en van hand tot hand gaan. Dit gedrag leidt tot een ernstig vermoeden dat klager betrokken is bij de handel in verdovende middelen. Dit ernstige vermoeden wordt versterkt doordat andere cliënten bij het team aangegeven dat klager veel over drugs praat en dat hij aan het dealen zou zijn.

Op 18 juli 2020 ontstond een opstootje tussen klager en een medecliënt waarbij de medecliënt klager beschuldigde van drugs dealen. Dit liep even later uit de hand waarbij klager in de richting van /naast de medecliënt spuugde en waardoor medewerkers in moesten grijpen. Klager is hierop voor een kwartier naar zijn kamer verwezen. Hij werkt hieraan mee. Met klager heeft vervolgens een gesprek plaatsgevonden waarbij hij de beschuldigingen ontkent. Klager hoeft niet langer in zijn kamer te blijven.

Rond datzelfde moment waarop dit incident plaatsvond, heeft een cliënt van een andere afdeling dan de afdeling volte 1A veelvuldig bij de intercom buiten het gebouw gebeld met de vraag of klager naar buiten mocht komen. Deze cliënt wordt door een collega van een andere afdeling naar binnen gebracht, in de veronderstelling dat betreffende cliënt op afdeling Volte 1A thuishoort. Klager is zelf inmiddels naar zijn kamer vertrokken. De betreffende cliënt wordt naar buiten gebracht door een MTV'er als blijkt dat hij niet op deze afdeling verblijft. Als de betreffende cliënt wederom aanbelt en hem duidelijk wordt gemaakt dat klager niet naar buiten zal komen, begint hij te schelden. Wanneer wordt gevraagd aan deze cliënt waarom de nood zo hoog is, geeft hij aan dat hij met klager een deal heeft gesloten; hij zou klager twee pakken sigaretten geven in ruil voor een brok hasj.

Hierop is vervolgens met klager gesproken. Klager ontkende echter alles en weigerde openheid van zaken te geven waardoor hem direct een UC is aangezegd en vervolgens in overleg met de dienstdoende arts klager een kamerprogramma ex. art. 9:9 lid 2 Wet VGGZ is opgelegd en waarbij zijn tuinpas tijdelijk werd ingetrokken. De gemotiveerde beslissingen met betrekking tot het kamerprogramma en het innemen van de binnentuinpas zijn direct opgesteld en verzonden naar het bureau Geneesheer-directeur. Er wordt nog gewacht op een afschrift van deze gemotiveerde beslissingen. Zodra deze binnen zijn, worden de schriftelijk gemotiveerde beslissingen aan klager uitgereikt.

Overigens is van het aanvragen van een crisismaatregel geen sprake nu klager op grond van de titel tbs met voorwaarden is opgenomen, waardoor artikel 9:9 Wet VGGZ van toepassing is. Klager kan daarom op wettelijke basis worden beperkt in sommige van zijn vrijheden.

Klager is de volgende dag, dus 19 juli 2020, door de psychiater gezien. Na het gesprek met de psychiater is besloten om het kamerprogramma te beëindigen. Klager heeft aldus één dag op een open kamerprogramma gezeten. Zijn tuinpas heeft hij nog niet teruggekregen aangezien er over de handel in de tuin nog een onderzoek gaande is waar klager bij betrokken is.

Verweerster is van mening dat gelet op de proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid correct jegens klager is gehandeld.

Al enige tijd bestond het vermoeden dat klager zich bezighield met de handel in drugs binnen de instelling. Dit is vervolgens geëscaleerd toen er een incident ontstond met een medecliënt die klager van drugshandel beschuldigde. Door klager korte tijd op een open kamerprogramma te plaatsen en zijn tuinpas tijdelijk in te trekken heeft het team de gelegenheid om met klager in gesprek te gaan en uit te zoeken wat er gaande is. Een minder ingrijpende maatregel is niet mogelijk geweest. Na het gesprek met de psychiater is klager de volgende dag al van het kamerprogramma gehaald.

Verweerster is van mening dat de klacht ongegrond dient te worden verklaard.

Over de inbeslagname van de X-box merkt verweerster het volgende op.

In verband met de verdenking van handel is het inderdaad zo dat de X-box van klager bij een kast-/kamercontrole in beslag is genomen. Klager had eerst een witte X-box maar bij de kast-/kamercontrole bleek hij in het bezit te zijn van een zwart/grijze. Deze was niet van klager maar van een medecliënt. De X-box is daarom in beslag genomen en opgeslagen in de opslag en zal worden teruggegeven aan de rechtmatige eigenaar wanneer deze de afdeling zal verlaten.

Ten aanzien van het verzoek om schadevergoeding is verweerster van mening dat zij kan begrijpen dat klager het vervelend vindt dat hij is beperkt in zijn bewegingsvrijheid, maar dat het duidelijk is dat dit nodig is geweest. Van een schadevergoeding kan geen sprake zijn nu omdat volgens de beginselen van goede zorg en met het oog op de veiligheid is gehandeld. Daarnaast mist verweerster de onderbouwing waarom klager meent recht te hebben op een schadevergoeding.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

Klager verblijft in De Woenselse Poort op grond van artikel 37b van het wetboek van Strafrecht. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van artikel 9:1 lid 2 van de Wet VGGZ. de klachtprocedure van deze wet van toepassing voor zover het betreft beslissingen ingevolge de artikelen 8:14, 8:15 en 9:9 van de Wet VGGZ. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht kan indienen over beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie.

De klachtencommissie voldoet voor wat betreft haar samenstelling aan artikel 10:2 lid 3 van de Wet VGGZ.

Bij het begin van de mondelinge behandeling van de klacht heeft de klachtencommissie aan klager aangegeven dat zij niet bevoegd is om een eventuele klacht over de inbeslagname van zijn X-box te behandelen, omdat artikel 8:14 niet op de inbeslagname van toepassing is. Gebleken is dat de X-box geen eigendom is van klager, het ontnomen voorwerp wordt dan ook niet voor klager bewaard, zoals is voorgeschreven in artikel 8:14 lid 2, maar voor de eigenaar van de X-box.

6. Beoordeling

De klachtencommissie gaat er bij haar beoordeling vanuit dat de klacht van klager, zoals die is verwoord in het klaagschrift.

In de eerste plaats wil de klachtencommissie ingaan op het standpunt van klager dat een Crisismaatregel had moeten worden aangevraagd voordat de beslissing om hem in een kamerprogramma te plaatsen had mogen worden genomen.

De klachtencommissie is van oordeel dat dit standpunt van klager onjuist is. Klager verblijft in GGzE op grond van een strafrechtelijk vonnis, waarbij hem TBS met voorwaarden is opgelegd. Klager heeft gelijk dat hij op grond daarvan vrijwillig verblijft in GGzE. Echter, in de Wet VGGZ is in artikel 9:1 lid 2 bepaald dat voor een persoon die met zijn instemming in een accommodatie verblijft en die tevens forensische patiënt is in de zin van artikel 1.1 van de Wet forensische zorg de artikelen 8:14, 8:15, 9:2 en 9:9 van de Wet VGGZ van toepassing zijn op beslissingen ingevolge de artikelen 8:14, 8:15 en 9:9. Dat betekent dat ook personen die forensische zorg ontvangen op grond van een voorwaardelijke straf of maatregel, zoals klager, onder deze bepaling van artikel 9:1 lid 2 vallen. De Wet VGGZ biedt dus de mogelijkheid om patiënten die in GGzE verblijven met TBS Voorwaarden te beperken in bepaalde vrijheden, zoals het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie. Dat heeft dan tot gevolg dat geen Crisismaatregel hoeft te worden gevraagd in gevallen waarin naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op bewegingsvrijheid ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van de patiënt, dan wel dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is. Verweerder heeft nadrukkelijk aangegeven dat gevreesd werd dat er sterke aanwijzingen waren om te veronderstellen dat klager zich bezighield met de handel in verdovende middelen en dat hij daardoor de orde en de veiligheid in de instelling verstoort. Deze verstoring moest door het kamerprogramma voorkomen worden. Tevens moest voorkomen worden dat klager strafbare feiten zou begaan door zijn handel in verdovende middelen. De klachtencommissie is van oordeel dat door verweerder voldoende duidelijk is gemaakt waarom men op 19 juli 2020 van mening was dat artikel 9:9 lid 2 op klager van toepassing was. Dat betekent dat geen Crisismaatregel voor klager hoefde te worden getroffen, voordat hij mocht worden beperkt in zijn recht op bewegingsvrijheid.

Ten aanzien van het standpunt van klager dat hij geen formulier heeft ontvangen waarin hem de beweegredenen van de beslissing om hem in een kamerprogramma te plaatsen uiteen worden gezet, wil de klachtencommissie het volgende opmerken. Onder de aan de klachtencommissie overgelegde stukken bevindt zich een formulier "Art 9:9 Beslissing tot beperking bewegingsvrijheid." In dit formulier wordt aan klager medegedeeld dat hem een beperking van zijn bewegingsvrijheid wordt opgelegd. De datum van deze beslissing is 19 juli 2020. Uit de overgelegde rapportage is duidelijk dat dit formulier op 19 juli 2020 op aanwijzing van de dienstdoende arts is aangemaakt door de verpleging van de afdeling. De handtekening van deze dienstdoende arts is ook op het formulier geplaatst, evenals de handtekening van de geneesheer-directeur. Het formulier is ook aanwezig in het dossier van klager. Dat betekent dat de klachtencommissie geen aanleiding heeft om te veronderstellen dat het formulier niet aan klager is uitgereikt. De klachtencommissie gaat dan ook niet mee in dit standpunt van klager.

Bij de mondelinge behandeling van de klacht heeft de klachtencommissie reeds aangegeven dat het haar stoort dat op het formulier niet expliciet is aangegeven door wie en op welke datum het formulier aan klager is overhandigd. Het formulier biedt daar ruimte voor onder "UITGEREIKT DOOR". De klachtencommissie is van oordeel dat een formulier waarbij aan een patiënt wordt medegedeeld dat hij of zij wordt beperkt in zijn/haar rechten volledig moet zijn ingevuld. In het verleden heeft de klachtencommissie voor de Wet Bopz herhaaldelijk aangegeven dat het niet volledig invullen van een formulier, toen nog geheten "mededeling cliënt", kan leiden tot het gegrond verklaren van een klacht. In dit geval zal de klachtencommissie daar niet toe overgaan. De reden daarvoor is dat klager niet is geschaad in zijn belangen, omdat klager op 20 juli 2020, dus een dag nadat de beslissing was genomen, zijn klaagschrift heeft kunnen formuleren en bij de klachtencommissie heeft kunnen indienen.

Klager is ook van mening dat er geen gronden waren om hem te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid.

Door verweerder is in het verweerschrift beschreven waarom besloten werd om klager een kamerprogramma op te leggen. Een en ander wordt ook gestaafd door de overgelegde rapportages. De klachtencommissie is dan ook van mening dat het gedrag van klager in de aanloop van de beslissing om hem te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid zodanig was dat hij daarmee de orde en de veiligheid in de accommodatie, zoals in de huisregels beschreven, verstoort.

Ook al waren er geen concrete bewijzen dat klager handelde in verdovende middelen, dan nog waren er voldoende aanwijzingen dat klager in verband gebracht kon worden met de handel in

verdovende middelen, door wat werd waargenomen bij het gedrag van klager wanneer hij in de binnentuin verbleef, maar ook door wat medepatiënten over hem vertelden in verband met het verkrijgen van verdovende middelen. De klachtencommissie meent dan ook dat het gerechtvaardigd was om de kans op het plegen van strafbare feiten door klager, door de handel in verdovende middelen, tegen te gaan door klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid.

In het formulier wordt onder “nadere uitleg over de aanleiding tot en de motivatie voor de beperking van het recht op bewegingsvrijheid” beschreven dat klager door het naar binnen brengen van drugs voor kwetsbare (verslavingsgevoelige) patiënten een klimaat creëert waarin zij kunnen terugvallen in gebruik. Klager veroorzaakt daarmee ernstig nadelige gevolgen voor de gezondheidstoestand van medecliënten. De klachtencommissie wil erop wijzen dat, hoezeer klager deze ernstig nadelige gevolgen voor ander door zijn gedrag zou kunnen veroorzaken, dit geen antwoord geeft op de vraag waarom “ja” is ingevuld bij ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheidstoestand, want het gaat in artikel 9:9 lid 2 Wet VGGZ niet om de gevolgen van de gezondheidstoestand van anderen, maar om de gevolgen voor de gezondheidstoestand voor betrokkene, in casu klager. Kennelijk zijn er geen ernstig nadelige gevolgen voor de gezondheidstoestand van klager zelf te verwachten.

De klachtencommissie vindt de overige argumenten om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid dusdanig sterk dat zij aan de constatering dat er geen ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheidstoestand van klager zelf zijn, geen doorslaggevend gewicht wil toekennen.

Verder meent de klachtencommissie dat bij het nemen van de beslissing om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid voldoende acht is geslagen op de beginselen van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid.

Alles overziende acht de klachtencommissie de klacht ongegrond.

7. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van de heer X over de beslissing van 19 juli 2020 om op klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie door hem een kamerprogramma op te leggen, **ongegrond**.

8. Schadevergoeding.

Klager heeft verzocht om een redelijke schadevergoeding. Omdat de klachtencommissie de klacht van klager ongegrond heeft bevonden, is er geen aanleiding om hem een schadevergoeding toe te kennen.

Aldus gedaan door de Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg